

Zpravodaj

obce Žďár nad Orlicí

Červen 2009

Předání Jamajdy Šedivé – Pálení čarodějnic 2009

Informace ze zasedání Zastupitelstva obce

Výpis z usnesení z veřejného zasedání konaného dne 10. června 2009

Zastupitelstvo obce schvaluje:

1. v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění a v souladu se zákonem 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění přednesenou Zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření a Závěrečný účet obce s tím, že vyjadřuje souhlas s celoročním hospodařením obce za rok 2008 s výhradou, zároveň byla přijata opatření k nápravě chyb a nedostatků
2. použití rezervního fondu Základní a mateřské školy na krytí ztráty z roku 2008. Dále zastupitelstvo obce rozhodlo použít zůstatek rezervního fondu pro rok 2009 ke krytí nákladů na:
**odpisy pro rok 2009 ve výši 31 767,- Kč*
**montáž a dodávku sádrokartonové příčky k přepažení místnosti, montáž a dodávku uzamykatelných zatahovacích dveří, elektroinstalační práce spojené s novým připojením k internetu, případné dovybavení nově vzniklého prostoru ve výši 50 000,- Kč*
3. přednesená rozpočtová opatření v plném rozsahu a pověřuje účetní obce jejich provedením v účetním období 6/2009
4. přednesené zprávy kontrolního, finančního výboru a kulturně-sociální komise obce
5. prodej pozemku p.č. 737/16 v k.ú. Žďár nad Orlicí o výměře 112 m² žadateli p. Miloši Venclovi za cenu 70 Kč/m²
6. žádost o bezúplatný převod pozemku - části místní komunikace p.č. 738/63 v k.ú. Žďár nad Orlicí, ostatní plocha, o výměře 37 m² v souladu se zákonem 219/2000 Sb. od Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových a pověřuje starostku obce jejím vyřízením
7. předložený návrh Smlouvy o zřízení věcného břemene mezi Obcí Žďár nad Orlicí a společností ČEZ Distribuce
8. změnu výše měsíční odměny neuvolněné místostarostce v navrhované výši, s účinností od 1. 6. 2009

Zastupitelstvo obce bere na vědomí:

1. informaci ohledně zpracování projektové dokumentace a postupu při výběru vhodného dotačního titulu na projekt „Rekonstrukce a intenzifikace ČOV Žďár nad Orlicí“

red.

Slovo starostky

Vážení spoluobčané,

na úvod dnešního zpravodaje jsem si vybrala téma, které nepatří mezi ty nejpříjemnější, téma již mnohokrát při různých příležitostech diskutované. Jev, který v současné době trápí mnoho obcí - nezávisle na jejich velikosti. Vandalismus.

Byla jsem již několikrát občany upozorněna na neutěšený stav naší vlakové zastávky, a jelikož sama často využívám vlakového spojení, musela jsem jim dát za pravdu. Problém „pustošení“ vlakové zastávky není pouze rok starý. Víme, že toto místo odjakživa svádělo omladinu k činnostem, které by si doma na zahradě nebo na jiném frekventovanějším místě obce mohli jen těžko dovolit. Co je ale nové, je agresivita vandalů, kteří se do svého díla pustili. Jejich činnost se již neomezuje pouze na pohazování odpadků a nedopalků nebo na nasprejovaná „umělecká díla“ s informacemi, které pro nás ostatní mají cenu zlata. Nyní se dotyční rozhodli, že zastávku a přilehlé nemovitosti přestaví k obrazu svému. Např. udělají díru, kde do té doby nebyla, případně svým podobně zakomplexovaným souputníkům dokážou, že budova nemusí stát na nádraží vůbec, dá se přeci ve chvílích volna docela rychle nakonec zbourat celá. A ti, kteří by si případně mohli dovolit něco podotknout??? Není přeci takový problém kamarádům ukázat, jak se lehce může takový rejpal odkázat do patřičných mezí. A v případě, že by si náhodou někdo přišel stěžovat až domů...??? Naši přeci uvěří mému alibi, i pro ně to bude snadnější řešení, než se zbytečně rozčilovat a nakonec snad ještě hradit vzniklé škody.

Zdá se Vám, že přeháním? Ráda bych se mýlila a měla ve své moci tyto problémy vyřešit „po dobrém“. Vandalismus si totiž nevybírám svou daň pouze na vlakové zastávce. Nejméně čtyřikrát za poslední půl rok jsme byli svědky poničených dopravních značek, plotových planěk nebo celkově zdevastovaného „Tábořiště U Třpytky“. A jelikož se blíží čas prázdnin a dovolených (nemyslím si totiž, že by všechny způsobené škody měli na svědomí jen ti školou povinní), je třeba náš majetek ostražitěji chránit a nebát se na případné poškození obecního nebo soukromého majetku upozornit. Protože pokud tak neuděláme, nabudou vandalové pocit beztrestnosti a celá situace se bude jenom dále zhoršovat.

Proto Vás prosím, nebuďte nevšimaví vůči svému okolí, a pokud budete svědky záměru nebo přímo ničení cizí věci neprodleně kontaktujte **Policii ČR – Týniště nad Orlicí na tel. čísle 494 371 313**. Policie již byla na problém vandalství upozorněna a situaci v naší obci delší dobu monitoruje. Bez včasného upozornění je ale jejich činnost v tomto ohledu bezvýznamná.

Na závěr trochu optimističtěji. Byla jsem svědkem, když děti z místní Základní školy byly opravdově pohoršeny, že nějací výtečníci poškodili pletivo a zvýrazňovačem pomalovali ceduli na dětském sportovišti. Dokonce si na prázdniny mezi sebou domlouvaly hlídky, aby sportoviště uchránily, případně dopadly ničitele. Školou povinné děti pochopily, že i když sportoviště soukromě nevlastní, ničí se jejich majetek. Pochopí to i Ti starší????

Martina Benešová

PS: v souvislosti s tímto článkem bych znovu chtěla mnohokrát poděkovat p. Miroslavu Matuškoví, který každý den svědomitě vlakovou zastávku a její okolí uklízí.

Venkovské komunitní školy – rozvoj celoživotního vzdělávání v mikroregionech ČR

Přibližně před měsícem jsem s ředitelkou ZŠ a MŠ ve Žďáru nad Orlicí, paní Mgr. J. Bouchnerovou, a manažerem Místní akční skupiny „Nad Orlicí“, panem Mgr. P. Kulíškem, absolvovala jednání ohledně možnosti spolupráce na projektu „Venkovské komunitní školy“. Cílem tohoto projektu je zajištění efektivní spolupráce tří Místních akčních skupin ČR v rámci rozšiřování fungování Komunitních škol v regionech. Velmi stručně řečeno – jedná se o žádost o dotaci na projekt, ve kterém by byla zapojena místní Základní škola a občané - jako aktivně zapojená komunita. Za účelem vytvoření vzdělávacích aktivit (jako např. kurzů řemesel, jazykových a počítačových kurzů nebo aktivit se sportovní tematikou) by Základní škola mohla čerpat investiční dotaci na vytvoření zázemí pro vybranou aktivitu (vybavení keramické dílny, softwarové a hardwarové vybavení, výstavba a úprava sportoviště). Dalším uznatelným výdajem dotace by bylo vzdělávání koordinátora – osoby, která by se nově zřízené aktivity ujala jako „vyučující – vedoucí kurzu“. Při možnosti čerpání dotace až ve výši 600 000,- Kč (které by musela předfinancovat obec), by bylo spolufinancování projektu ze strany obce cca 10 % (60 000,- Kč).

Jelikož na zpracování projektu jsme dostaly s paní ředitelkou čas zhruba týden, rozhodly jsme se této výzvy nezúčastnit. Zároveň jsme se shodly, že „nápad“ to není špatný, a v případě zájmu občanů bychom se mohly podobných projektů zúčastnit. Z tohoto důvodu jsem se rozhodla po delší době do zpravodaje opět zařadit anketu. Jelikož se jedná o projekt náročný především na lidský potenciál (jedná se o osobu, která by se projektu zúčastnila jako „vyučující – vedoucí kurzu“ a osoby, které by tyto vzdělávací, zájmové aktivity navštěvovaly, jako u každé evropské dotace zde musí být udržitelnost 5 let projektu), je pro mne důležité vědět s jakým ohlasem, účastí, případně nápadem na projekt bychom mohli počítat.

Do tohoto vydání bude vložen anketní lístek, který můžete vhodit do určených boxů a to do 31. 8. 2009 (v místním obchodě se smíšeným zbožím, na obecním úřadě nebo na místní poště).

Předem děkuji za zodpovědné vyplnění a možné inspirace.

Martina Benešová

Daň z nemovitosti

Z důvodu častých dotazů našich občanů sděluji, že daň z nemovitosti za rok 2009 byla zvýšena výhradně vyhláškou č. 412/2008 Sb., která stanovuje průměrnou základní cenu zemědělských pozemků u obce Žďár nad Orlicí ve výši 5,15 Kč/m². Doposud platila sazba 4,30 Kč/m². Z toho je patrné, že ke zvýšení došlo z důvodů zákonných úprav, ne v důsledku zvyšování daně ze strany obce Žďár nad Orlicí.

Jana Šrajbrová, účetní obce

Vážené kolegyně, kolegové,

děkujeme za hojnou účast v průvodu čarodějnic a čarodějů a spolupráci při přepravě naší zástupkyně - Jamajdy Šedivé na hranici.

Na vaši opětovnou účast se Těší a zdraví
ČÁRYŽDÁRKY

Dětský den 31. 5. 2009

I přes nepřízeň počasí se podařilo ve spolupráci s členy JSDH Žďár nad Orlicí zajistit pro děti mnoho her a soutěží o ceny. Zlatým hřebem celé akce byla ukázka JSDH Týniště nad Orlicí - vyproštění osoby z havarovaného automobilu za pomoci hydraulických kleští, členové JSDH Borohrádek následně „havárii“ uhasili a pomoci své techniky vytvořili pro děti tak oblíbenou pěnu. Ráda bych poděkovala všem zúčastněným osobám, které nám pomáhali zajistit pro děti hezké dopoledne, děkuji již tradičně panu Aleši Plíhalovi za poutové balónky a v neposlední řadě paní

Radmile Radvanovské za sponzorské dárky od firmy Kubík.

Martina Benešová

Setkání seniorů

V Restauraci Pod Kaštany se uskutečnilo dne 15. 5. 2009 Setkání seniorů. Jak bylo zvykem již v minulých letech – odpoledne věnované starší generaci bylo zpestřeno kulturním programem dětí z místní Základní a mateřské školy, k tanci a poslechu také již tradičně hrála oblíbená „Kapela Karla Příbyla“. Věříme, že se všichni dobře bavili a přijdou nás svou účastí potěšit i příští rok.

Martina Benešová

Víte, že...

- od 14.6.2009 vstoupila v platnost druhá změna jízdních řádů ČD. Aktuální jízdní řád vlaků pro naši obec je vyvěšen na úřední desce.
- **vzhledem k počtu žáků ve škol. roce 2009/10 a k očekávanému růstu v letech následujících bude od 1.9.2009 v místní základní škole fungovat dvojtřídka**

- 20.7.2009 začne výměna oken a dveří z PVC v budově místní Základní a mateřské školy. Termín ukončení je plánován na 11.8.2009. Jelikož je nutné zajistit prázdninový provoz mateřské školy, dovoluujeme si požádat „ne jenom rodiče“ o účast na brigádě při úklidu naší školy.

Termín brigády v mateřské škole (spíše maminky):

13.8. a 14.8. 2009

Termín brigády v základní škole (spíše tatínkové):

24.8. 2009

Čas konání bude během měsíce srpna upřesněn a dán na vědomí formou hlášení a plakátků.

Předem děkujeme za pomoc.

- k 31.5.2009 má naše obec 437 obyvatel

Sbor dobrovolných hasičů ve Žďáru nad Orlicí

Zpráva o činnosti Sboru Dobrovolných hasičů ve Žďáru nad Orlicí

Duben

- ❖ Pravidelná schůzka sboru
- ❖ Dne 06.04.2009 proběhl teoretický a praktický výcvik JSDH* na téma přetlaková ventilace a dýchací technika. Členové zásahové jednotky byli mimo jiné proškoleni a složili praktický i teoretický test v používání dýchacího přístroje Pluto 300, používaného při zásazích.
- ❖ Dne 20.4.2009 se konal výcvik JSDH ve spolupráci s jednotkou Týniště nad Orlicí. Předmětem výcviku byly nafukovací vaky, těsnění, řešení povodňových situací, kondiční jízdy řidičů.
- ❖ Dne 22.4.2009 jsme se účastnili rozsáhlého okrskového cvičení ve Štěpánovsku, jehož se zúčastnily sbory Týniště nad Orlicí, Albrechtice, Žďár nad Orlicí s veškerou svou technikou a v mimořádném počtu osob. Proběhl simulovaný poplach a dvouhodinový zásah v areálu JZD Štěpánovsko, došlo k prověření techniky, znalostí a dovedností zúčastněných členů sborů.
- ❖ A jako každý rok jsme i letos 30.04.2009 pomohli při zajišťování „Pálení čarodějnic“. V průběhu pálení čarodějnic byl vzhledem k nepříliš vhodně umístěné hranici (pod vedením vysokého napětí) a vlivu větru nutný hasební zásah členů JSDH z přistavené cisterny (za zapůjčení cisterny děkujeme panu Schromovi), který jsme vzhledem k vysokému sálavému teplu prováděli v plné zásahové ústroji. Pro příští rok jsme se s vedením obce dohodli na konzultaci umístění hranice.

Květen

- ❖ Pravidelná schůzka sboru
- ❖ Dne 04.05.2009 proběhlo školení a výcvik JSDH na téma vybavení jednotky a umístění materiálu ve vozidlech
- ❖ Dne 18.05.2009 se opět konal výcvik JSDH. Tentokrát se jednalo o praktický výcvik na přezkoušení čerpadel u vodního zdroje – kalová čerpadla, plovoucí čerpadla, PS12.
- ❖ Dne 24.05.2009 jsme se zúčastnili čtyřhodinového školení jednotky JSDH na téma: *Poskytování první pomoci při úrazech*. Toto školení proběhlo v Týništi nad Orlicí pod vedením lektora Bc. Richarda Kubáta, který je profesionálním záchranářem. Zde jsme si osvojili a vyzkoušeli moderní metody kardiopulmonální resuscitace, ošetřování

úrazových stavů, popálenin, zlomenin, infarktů, krvácení, otrav toxickými látkami, pneumotorax, nasazování krčního límce, atd.

- ❖ Dne 31.05.2009 jsme vypomáhali při pořádání „Dětského dne“.

Červen

- ❖ Pravidelná schůzka sboru
- ❖ **Ve dnech 06.-07.06.2009 SDH Žďár zajistilo dvoudenní pořadatelskou službu na Mistrovství světa v Motokrosu v Holicích – Poběžovicích. Naši členové sboru byli nasazeni na pozicích traťových komisařů v počtu 16 osob. Po dobu konání akce jsme zároveň zapůjčením záložních hadic B a C (cca 20ks) Motoklubu Holice prověřili při kropení trati jejich funkčnost a vadné byly vyřazeny.**

*JSDH = tzv. zásahová jednotka - je zřizována ze zákona obcí a jejím úkolem je likvidovat a zabránit stavům, které by mohly ohrozit na životě člověka, zvířata a zabránit vzniku škod na zdraví a majetku v důsledku působení nežádoucích vlivů. Zásahová jednotka je připravena poskytnout svou pomoc při mnoha krizových událostech jako jsou například požáry, povodně, při větrné smršti a následné likvidaci škod způsobených tímto živlem. Dále naše jednotka nabízí technickou pomoc, pomoc při likvidaci nebezpečných stavů a dozor nad činnostmi, kdy může dojít ke vzniku nebezpečného stavu, či k požáru.

Za Sbor dobrovolných hasičů Kamila Berounská a Tomáš Zahálka

TJ Sokol Žďár nad Orlicí, oddíl kopané

Tabulka OKRESNÍHO PŘEBORU mužů, před posledním kolem soutěže:

 TABULKA								
Rk.	Tým	Záp	+	0	-	Skóre	Body	(Prav)
1.	Opočno A	25	23	1	1	88: 13	70	(34)
2.	Lípa A	25	18	5	2	82: 28	59	(20)
3.	Borohrádek	24	16	3	5	67: 34	51	(15)
4.	Rychnov B	25	12	4	9	41: 39	40	(1)
5.	Petrovice	24	7	11	6	47: 40	32	(-4)
6.	Solnice A	25	9	5	11	46: 43	32	(-7)
7.	Zdelov	25	9	5	11	41: 42	32	(-7)
8.	1.FC Rokytnice	25	8	6	11	40: 49	30	(-6)
9.	Kostelecká Lhota A	25	8	4	13	28: 45	28	(-8)
10.	Voděradý	25	7	7	11	37: 71	28	(-8)
11.	Žďár	25	7	5	13	41: 51	26	(-10)
12.	Černíkovice B	24	3	10	11	27: 58	19	(-17)
13.	Dobré A	24	4	5	15	33: 75	17	(-19)
14.	Domašín	25	3	7	15	29: 59	16	(-23)

V sobotu 13. 6. 2009 odehráli naši nejmenší fotbalisté další tři vítězná utkání. Dokázali jako jediní v dosavadním průběhu soutěže porazit vedoucí celek tabulky Vamberk, dvěma brankami a žádnou neinkasovat.

Tabulka OP. přípravek po 37 odehraných zápasech

 TABULKA							
Rk.	Tým	Záp	+	0	-	Skóre	Body (Prav)
1.	Vamberk	39	38	1	0	152: 17	115 (64)
2.	Žďár	37	29	1	7	114: 34	88 (67)
3.	Doudleby	38	21	7	10	76: 42	70 (-8)
4.	Čermná	38	19	5	14	92: 64	62 (-28)
5.	Týniště	39	19	2	18	80: 67	59 (17)
6.	1. FC Rokytnice	39	18	4	17	67: 63	58 (-5)
7.	Borohrádek	38	18	4	16	64: 69	58 (-17)
8.	Rychnov B	19	14	2	3	52: 23	44 (41)
9.	Ohnišov	40	12	8	20	63: 79	44 (32)
10.	Kostelec	39	10	7	22	76:127	37 (-80)
11.	České Meziříčí	40	6	4	30	38:106	22 (-86)
12.	Voděradý	40	1	6	33	21:126	9 (-27)
13.	Rychnov C	18	1	1	16	4: 82	4 (4)

Foto: kluci, kteří nás budou v příští sezoně reprezentovat v soutěži elévů

Zprávičky ze školy a z mateřské školky

PESTRÉ JARO aneb zprávičky ze školičky:

- ✓ Velikonoční výstavy jsme navštívili dvě: v Častolovicích a v DDM v Týništi nad Orlicí. V jejich výtvarné dílně si každý vyrobil zahradního skřítky.
- ✓ Při brigádě na školní zahradě mám maminky a tatínkové pomohli s výměnou písku v pískovišti, zprovoznit doskočiště, uhrabat zahradu. Děkujeme p. Schromovi za dopravu písku zdarma a těmto rodičům za pomoc: Peterkové, Polčákové, Bartošové, Šrajbrovi, Beranovi, Berounskému, Benešovi. Také panu Švehlovi, který nám pomáhá celoročně.
- ✓ O velikonočním pátku jsme hledali po zahradě velikonoční zajíčky s překvapením.
- ✓ Na Den Země jsme sbírali odpadky po vsi a v blízkém lesíku (směr fotbalové hřiště).
- ✓ Zúčastnili jsme se průvodu Čarodějnic. Vyrobili Jamajdu Šedivou, která šla za nás všechny do ohně.
- ✓ Seniorům jsme připravili pásmo básniček, tanečků, kramářské písně, malé scénky a obdarovali je barevnými srdíčky naší výroby.
- ✓ ZŠ Čermná nad Orlicí nás pozvala na estrádu s MUDráčkem. Pobavili jsme se, poučili a prohlédli si jejich školu i sportovní halu.
- ✓ Přijelo k nám loutkové divadlo s pohádkou O kohoutkovi a slepičce. Moc nás pobavilo.
- ✓ Na školní výlet jsme jeli do Potštejna společně s třídou Mgr. J. Řeháčkové ze ZŠ v Borohrádku. Prohlídka zámku byla spojená s loutkovým divadlem „Branka zamčená na knoflík“. Pěšky jsme došli na kemp Vochtánka, kde pro nás připravili vědomostní soutěže, hry, přednášku chovatele. Pohládili jsme si psa, morče i hada, projeli se na koních. A to vše mezi kapkami deště.
- ✓ Zajeli jsme do Církevní školy v Borohrádku na sportovní dopoledne.
- ✓ Výtvarně jsme se zúčastnili soutěží: Bylinky naší zahrádky (v oblastním kole jsme byli oceněni za kolektivní práci a postoupili do Prahy), Hasiči, O pohár včelky Máji, Homolští andělé.

Připravila: Blanka Hrušková, učitelka místní ZŠ

Úroda skvělých tanečníků ve ŽĎÁRU a okolí!

Možná o tom málo kdo ví, ale ve Vašem městečku jsou skvělí tanečníci, kteří mají velké úspěchy a to už dokonce i na mistrovství české republiky. Jedná se o **Lucii Brandejsovou** ze Žďáru nad Orlicí a **Patrika Kuzbu** z Nové Vsi.

Oba letos absolvovali základní taneční kurz v Týništi nad Orlicí, a protože je taneční elán neopustil začali pravidelně navštěvovat TK Raz a Dva v Týništi. Pilně trénovali a zúčastňovali se oblastních soutěží v kategorii „E“ (to jsou začínající páry, které musí tančit tance waltz, cha-cha, polka a jive). Vytančili si i nominaci na výše zmíněné MČR právě v této kategorii. To se konalo 19. dubna a Lucka s Patrikem porazili asi 70 párů z celé republiky. Nakonec obsadili skvělé 4. místo. Gratuluji!!

Lucka s Patrikem Kuzbou z MČR v Praze

Lucie Brandejsová a Jan Lodr s vítězným pohárem z Kutné Hory

To ale není jediná soutěž, o které se chci zmínit. 10. května se konala soutěž v Kutné Hoře. V kategorii „E“ tančil **Patrik Kuzba s Valentýnou Rektorovou**. Z 56 tanečních párů se probodovali až do finále, kde skončili třetí. V kategorii „D-lat“, (to jsou dospělí, kteří tančí pouze tance latinsko-americké jako je samba, cha-cha, rumba a jive) nás skvěle reprezentoval taneční pár **Lucie Brandejsová - Jan Lodr**. Jim se podařilo **zvítězit** a porazit 36 párů.

Všem gratuluji a přeji, aby se jim jejich snaha a úsilí proměnila v další medaile!!

Za TK Raz a Dva Týniště nad Orlicí
Lenka Milá

Vývoj obce

Vážení spoluobčané,

protože se mi podařilo úspěšně obhájit diplomovou práci s názvem „**Vývoj obce Žďár nad Orlicí**“, chtěl bych Vás na ni touto formou upozornit a nabídnout ji k nahlédnutí. Zároveň chci i takto poděkovat všem, kteří mi nějakým způsobem pomohli a na vytvoření práce se podíleli.

Přes veškeré nedostatky diplomové práce (jako například relativní obsáhlost, určitá metodická pochybení při zpracování SWOT analýzy atp.) v ní lze nalézt množství údajů a informací, které mohou být jistě zajímavé. Přestože asi málokoho bude zajímat vše, myslím si, že každý v této práci může nalézt něco užitečného.

Hlavní kapitoly práce jsou:

- Minulý vývoj obce
- Analýza současného stavu
- Rešerše rozvojových dokumentů
- Dotazníková šetření (pro návštěvníky obce a obyvatele osad Světlá, Chotiv)
- SWOT analýza
- Potenciál obce
- Návrh zásad pro další rozvoj obce

Součástí je rovněž množství příloh včetně mapových výstupů (např.: Mapa vývoje sídla; mapy přírodních podmínek; BPEJ; Výkres hodnot, limitů, záměrů a střetů; atd.).

Diplomovou práci si můžete zapůjčit u mě; dále bude dostupná v elektronické formě na <http://zdarnadorlici.unas.cz/> a také se pokusím, aby byl jeden výtisk veřejně přístupný (např. v knihovně).

S pozdravem a přáním pěkného dne

Lukáš Kalecký
tel.: 775/198479

email: Lukas.Kalecky@seznam.cz

Z historie naší obce

Ze staré obecní kroniky

Máme před sebou léto, dny plné pohody a klidného odpočinku. Ovšem ne vždy bylo léto v našem kraji poklidné. Kronikář zmiňuje vzpomínky pamětníků na červenec roku 1866, kdy Evropou zmítala prusko – rakouská válka.

Situace v Evropě počátkem druhé poloviny 19. století byla velmi složitá – pokusy o jednotnou Itálii a Německo, prusko – rakouská válka, válka prusko – francouzská aj. Jen Prusko vyvolalo v letech 1864 – 1870 tři válečné konflikty. (Všichni si ještě pamatujeme ze školních lavic pruského ministerského předsedu Ottu von Bismarcka, který měl přezdívku „železný kancléř“.) V roce 1864 zahájilo Německo spolu s Rakouskem válku proti Dánsku o území Holštýnska a Šlesvicka. Dánsko bylo poraženo, ale zakrátko vznikly spory mezi Pruskem a Rakouskem o získaná území a vznikl další válečný konflikt.

Právě o prusko – rakouské válce, která vyvrcholila bitvou na Chlumu u vesničky Sadová u Hradce Králové dne 3. července 1866, se zmiňuje i stará kronika. Rakouská vojska zde byla rozdracena pruskou armádou, která ji vysoce převyšovala jak v technice, tak v organizovanosti.

„...Vojsko táhlo obcí naší před válkou i po ní. Před válkou táhlo tudy vojsko rakouské, jsouc plno nadšení a bojechtivosti. Dle vyprávění pamětníků říkali vojáci i důstojníci: „Prušáka budeme mít k snídani“ jiní zase: „Prušáky utlučeme čepicemi.“ Na lukách u Týniště tábořilo na 30.000 mužů vojska našeho, které zde dlouho nepobylo. Před svátkem sv. Petra a Pavla (29. 6.) as v poledne rozložili se tam a druhého dne ráno již tam jich nebylo.

Po nešťastném boji u Sadové počali se zde objevovati Prušáci. První Prusové přišli sem 10. července. Lidé ze strachu před nimi prchali. Zvláště ti, kdož měli koně a chtěli se vyhnouti příprěžím, jichž Prusové po obyvatelstvu vyžadovali, odvedli koně do lesů a tam vyčkávali odchodu nemilých hostí. Celkem chovalo se vojsko pruské až na nepatrné výminky k lidem dosti slušně, obzvláště když dostalo se mu toho, po čem nejvíce toužilo – totiž v hojné míře dobrého jídla a pití.

Hostitelům svým zanechali Prušáci však po sobě nemilou památku – cholera. Obyvatelstvo naší obce zůstalo však nebezpečné nemoci této ušetřeno...“

Ze staré kronika vybrala Jana Řeháčková

Světelská stráž

Vznik názvu osady Světlá

V raných dobách za jarního tání a v čase dešťů docházelo na řece Orlici k mohutným záplavám. Proto na ostrohu mezi oběma Orlicemi byly zapalovány ohně (neboli světla), aby okolní obyvatelé byli včas varováni před velkou vodou. Z toho pochází i název pro osadu Světlá.

Osada staršího založení, listinně doložená rokem 1419. Později zde stával panský dvůr a ovčín, z kterého zbyla jen hájovna. Osada je součástí obce Žďár nad Orlicí.

Ostroh nad osadou byl vysoký 20 m nad okolními staveními, které byly mimo dosah velké vody. V osadě okolo roku 1930 žilo na 100 obyvatel. Nyní zde žije okolo 20 obyvatel a má 17 obytných domů. V roce 1934 zde měli fotbalovou jedenáctku a ještě řadu náhradníků, tolik zde žilo mladých chlapců. Na základě toho vznikl fotbalový klub ve Žďáru.

Stráž začínala v osadě přímo u baráků, vátým pískem (sypanka) a měla výšku okolo 20 metrů. Na jejím okraji v roce 1938 postavila československá armáda rozhlednu, též výšky 20 metrů. Rozhledna měla sloužit jako pozorovatelná a odměrný bod pro dělostřelectvo. Z rozhledny byl nádherný výhled na povodí Orlic, Hradec Králové a Pardubice.

Když se vydáme podle Orlice pod strání narazíme na pramen vody, kam chodili a chodí občané pro pitnou vodu. Voda jest výborná, neboť je filtrována vrstvou písku. Ani po vytěžení mohutné vrstvy písku se neztratila a je stejně kvalitní.

Nyní vystoupáme na vrchol stráně, kde zbyla jen úzká pěšinka. Po levé ruce máme stráž, která prudce klesá k řece Orlici. Je porostlá převážně listnatým porostem. Po pravé straně bývalo pole, kde se říkalo „Na vrších“. Nyní je zde vyhloubený prostor, který je osazen borovicemi a část nechána jako pole. Nyní přicházíme do míst, kde začínal les. V těchto místech je protržená stráž, kterou způsobily přívaly vody při průtržích mračen. Stalo se to před lety, neboť údolíčko je zarostlé vysokými stromy. Na okraji býval travnatý pás na odpočinek, v tomto romantickém prostředí. Chodilo se sem na vycházky ze Žďárské školy.

Pokračujeme dál směr Chotiv. Při cestě rostlo nízké kapradí, které jsme trhali a jedli jeho kořen, který byl sladký- osladič. Přicházíme do úvozu, který vede na velký palouk, kterému se říká „Loučka“. Řeka předtím odbočuje od stráně a míří směrem do Lípy. Při překonání více než poloviny vzdálenosti od stráně do Lípy se obrací (naproti hřišti v Lípě) zpět ke strání u chaty „Veselá bída“. Dále pokračujeme směrem Chotiv a po pravé straně máme les. Po levé straně je prudká stráž, ze které se utrhnou části stromy a padají do řeky. Na okraji lesa jsou chaty Červíkova a další. O kousek dál stojí pravý zálesácký srub pana Audrlického, velmi prostý a útulný. Směrem k Chotivě jsou pole, kde došlo před několika lety k průtrži mračen a voda provedla průtrž ve strání na cestě k řece. Na okraji této průrvy stojí chata.

Chotiv- osada na levém břehu Divoké Orlice a dříve zde stával poplužný dvůr. V roce 1890 zde žilo 89 osob a nyní zde trvale žije asi 10 osob. Rekreační místo v klidném prostředí. Většina domů jsou rekreační chaty. Osada patří k obci Žďár nad Orlicí. Před druhou světovou válkou byla osada známá tím, že zde často tábořili cikáni. Ti zde žili v přátelské shodě s místními obyvateli, se kterými kšeftovali.

Nyní se vracíme k chatě „Veselá bída“ a jeho památníků na paměť těch, kteří zde trávili volné chvíle a zahynuli v boji za vlast ve druhé světové válce. Pomníček stojí v místě, kde stávala původní chata „Veselá bída“. Chata byla malá, jen na přespání a měla pavlač, skrz kterou rostl strom a ještě střechou.

Na památníčku jsou jména osadníků, kteří za války zahynuli:

Bartoš Josef- Narodil se 1912, čalouník z Týniště. V roce 1936 odjel do Španělska jako interbrigadista, kde v řadách vládního vojska bojoval proti fašistickému puči. Fašisté byli podporováni fašistickým Německem a Itálií. Za bojů byl dvakrát raněn a měl prostřelené plíce. Po ústupu do Francie bojoval ve Francouzské armádě do kapitulace Francie. Po strastiplné cestě se vrátil do Týniště, kde žil jako psanec. V roce 1942 byl zatčen gestapem v chatě „Veselá bída“ a chata byla vypálena. Byl vězněn v Praze, Terezíně, Osvětimi a Auschwitz, kde zemřel.

Fiala Josef- Narodil se 1901, koželuh z Týniště. Člen okresního zastupitelstva v Rychnově za KSČ. Člen odbojové skupiny „Jitřenka“. Zatčen 1939 s týnišťskými komunisty a dva měsíce vězněn. V roce 1943 zatčen gestapem a vězněn v Hradci Králové, kde se po neobyčejně tvrdých výsleších sám připravil o život.

Lucký Josef- Narozen 1899, skladník z Týniště. Významný pracovník KSČ, za první republiky pro politickou činnost několikrát trestán. Jako „táta“ tramské osady „Veselá bída“, pečoval o politickou výchovu mládeže. Zatčen gestapem 1940, odsouzen 1942 pro velezradu, převezen do věznice Brieg (polský Brzeg), kde zemřel roku 1944.

Opatrný Vendelín- Narozen 1908, hrnčíř z Týniště. Pracoval s mládeží, cvičil FDTJ, skautoval. Byl spoluzakladatel osady „Veselá bída“, byl jejím šerifem. V roce 1936 odjel na pomoc vládě lidové fronty do Španělska. Vysloužil si hodnost poručíka mezinárodních brigád a řadu vyznamenání. Vrátil se do Týniště a v roce 1939 odešel do Sovětského svazu. Pracoval v Čeljabinsku a v roce 1942 stál u založení Československé armády v Buzuluku (Sovětský svaz). Bojoval u Sokolova, Kyjeva, Bílé Cerkve a Žaškova. Zahynul v bojích o Duklu, již na československé půdě, střepinou z nepřátelské miny 27.10.1944. Interbrigadista Vendelín Opatrný, byl in memoriam povýšen na kapitána a jmenován „hrdinou ČSSR“. V památníku na Dukle je jeho reliéf v nadživotní velikosti vytesán v kameni s ostatními hrdiny ČSSR.

Pelikán Jan- Narozen 1909, truhlář z Týniště. Působil v mládeži, v tělovýchově, byl členem agitační úderky „Modrá blůza“ i členem tramské osady „Veselá bída“. Neohlížel se na své chatrné zdraví a v roce 1937 odjel do Španělska. Bojoval v kulometné četě, v bojích u Belchite byl raněn, léčen ve Francii. Před okupací Francie Němci byl převezen do Sovětského svazu, kde ve věku 32 let zemřel.

Šrám Josef- Narozen 1905, pekař z Týniště. Byl členem kulturně propagačního kroužku „Modrá blůza“ a tramské osady „Veselá bída“. Kolporterem ilegálního tisku. Zatčen 1943, vězněn v Hradci Králové, Terezíně, Osvětimi a Buchenwaldu. Při pochodu smrti 1945 zastřelen Němci, údajně u Choustníkovu Hradiště.

Tojnar Václav- Narozen 1920, truhlář z Týniště. Za heydrichiády byl zatčen za přechovávání z vězení uprchlého Jaroslava Svatoše a za pomoc, kterou mu poskytoval. Zastřelen na záměčku v Pardubicích dne 1. 7. 1942.

Pronásledování Jaroslava Svatoše posloužilo Němcům jako záminka k potlačení revolučního hnutí v oblasti Týniště. Za války zde zahynulo nebo bylo popraveno na 50 občanů.

připravil pan Ladislav Vajgl

Znáte všechna zákoutí naší obce?

Toto místo můžete objevit na prázdninových toulkách - při sběru lesních plodů.

Hádanka z minulého čísla: budova obecního úřadu – pohled od „Kupků“

Svatá Anna – chladna z rána (26. července)

Anna byla matkou Panny Marie. Je zajímavé, že v Bibli se její postava vůbec nevyskytuje a přesto se stala jednou z nejuctívanějších světic jak ve světě, tak i u nás. Anna neměla až do vysokého věku žádné děti. Teprve když Bůh vyslyšel její prosby, narodila se jí a jejímu manželovi Jáchymovi holčička Marie, budoucí matka Ježíše Krista. Sv. Anna se stala ochránkyní manželství a modlily se k ní hlavně ženy – matky, ale i vdovy. Oblíbily si jí hospodyňky, služebné, krajčářky a švadleny. Působila totiž jako přimlůvkyně při hledání ztracených předmětů.

V Čechách a na Moravě byl svátek sv. Anny jedním z nejoblíbenějších. Vzniklo mnoho poutních míst, kam věřící pořádali velká procesí. Podobně tomu bylo i v jiných evropských zemích.

Jméno Anna bylo u nás velmi oblíbené po několik století. V některých krajích se dokonce prvorozená dcera vždy jmenovala Anna, například na Valašsku. V lidových pověstech vystupovala Anna často jako jedna ze sudiček, anebo se zjevovala tomu, kdo měl zemřít. Někde lidé věřili, že duše zemřelého u ní tráví vždy první noc po smrti.

Se jménem sv. Anny je spojeno mnoho pranostik:

Svatá Anna, chladna z rána.

Zvětšují-li na sv. Annu mravenci svá mraveniště, lze očekávat tuhou zimu.

Je-li svatá Anna prokřehlá, přijde zima studená.

Svatá Anna žito (pšenku) žala.

Anenské chladné rosy ohlašují pěkné časy.

Podle knihy České zvyky a obyčeje (Alena Vondrušková, Albatros 2004) připravila Jana Řeháčková

Vítání nových občanů

Dne 13. června 2009 byli oficiálně uvítáni 2 noví občané obce - Patrik Andres a Jan Koucký. Oběma ještě jednou přejeme v životě hodně štěstí, zdraví, lásky a spokojenosti.

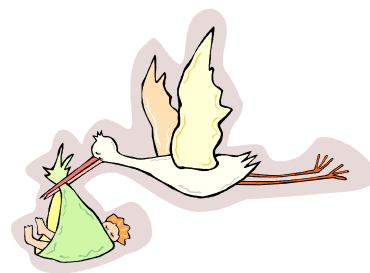

Společenská kronika

Vítáme nové občánky

Jan Koucký

nar. 14.4.2009

Šťastným rodičům blahopřejeme

Životní jubilea – duben – červen 2009

83 let Anna Hromádková

87 let Karel Bednář

Všem jubilantům srdečně blahopřejeme a do dalších let přejeme pevné zdraví, hodně štěstí, lásky a rodinné pohody.

Rozloučení

Karel Uhlíř

r. 1938

Žďár n. O. 37

Vydává: Obec Žďár nad Orlicí, čp. 133, Žďár nad Orlicí, 517 23, tel.: 494371516, www.poorlicko.cz/zdar, e-mail: zdar@wo.cz.

Redakce zpravodaje: Martina Benešová, Mgr. Jana Řeháčková a Jana Šrajbrová

Publikace je registrována Ministerstvem kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 17619.

Náklad 200 výtisků. Neprodejné. **Uzávěrka příštího čísla bude 15. září 2009.**

Příspěvky můžete odevzdat v písemné nebo elektronické podobě na obecním úřadě, články se uveřejňují bez cenzurního zásahu, nepřijímají se příspěvky vulgární a urážlivé.